

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214200967
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8214200967.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcov: 1) V. S., nar. XX.XX.XXXX, J. W. XX, O., 2) Q. S., nar. XX.XX.XXXX, M. XXX/X, O., 3) Q. S., nar. XX.XX.XXXX, F. XX, O., 4) Q. V. S., nar. XX.XX.XXXX, K. 7, O., 5) Q. S., nar. XX.XX.XXXX, F. XX, O., 6) X. S., nar. XX.XX.XXXX, B. XXXX/XX, O., 7) Q. S., nar. XX.XX.XXXX, S. XXX/XX, O., 8) Q. S., nar. XX.XX.XXXX, F. XX, O., 9) Y. S., nar. XX.XX.XXXX, F. XX, O., právne zastúpených spoločnosťou SVITOK a spol., s.r.o., Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 863 980, s adresou pre doručovanie Karadžičova 8/A, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: Mesto Bardejov, Radničné námestie 16, Bardejov, IČO: 00 321 842, za účasti intervenienta na strane žalovaného: V. Q., nar. XX.XX.XXXX, V. XX, O., právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Čurillom, so sídlom Hlavná 11, Prešov, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/19/2014-429 zo dňa 17.06.2020, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„ I. Súd žalobu zamieta.
II. Žalovanému priznáva voči žalobcom v 1. až 9. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
III. Intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1. až 9. rade nepriznáva.
IV. Intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu separátnych trov na základe jeho návrhu zo dňa 29.04.2019, voči žalobcom v 1. až 9. rade nepriznáva.
V. Intervenientovi na strane žalovaného priznáva voči žalobcom v 1. až 9. rade nárok na náhradu separátnych trov na základe jeho návrhu zo dňa 03.02.2020, v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobcov sa žalobou súdu prvej inštancie doručenou 07.02.2014 domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V žalobe dôvodil tým, že na prelome rokov 1959 a 1960 kúpil pozemok, ktorý je ako parcela č. XXXX a č. XXXX zapísaný na LV č. XXXXX, k.ú. O.. Predávajúcim bol poučený, že hranice pozemku siahajú tak, ako je to vyznačené

na priloženej mape, teda po súčasnú hranicu poľnej cesty. Pri kúpe pozemku bola, tak ako v súčasnosti, vedená popri poľnej ceste prístupová cesta, pozdĺž styku pozemku žalobcu a samotnej poľnej cesty, a to vzhľadom na vyznačené a riadne užívané vstupné body. V minulosti na žiadosť predsedu JRD p. Q. žalobca ako vlastník umožnil po dotknutej časti parcely prejazd poľnohospodárskych strojov, hlavne kombajnov, ktorým by bol oplotením pozemku v takom rozsahu, ako ho nadobudol, prejazd znemožnený. To, že žalobca bol oslovený ako vlastník dotknutej parcely, ho len utvrdilo v tom, že je vlastníkom dotknutej parcely tak, ako ju pôvodne nadobudol. Časť tejto parcely je od nadobudnutia, celé desaťročia, využívaná žalobcom ako jediná prístupová cesta k jeho rodinnému domu a záhrade, ktoré sú zapísané na LV č. XXXXX, k.ú. O.. Prístupová cesta je však súčasťou parcely A. č. XXXX/X, ktorá je zapísaná na LV č. XXXXX, k.ú. O., vo vlastníctve žalovaného. Žalobca vyslovil názor, že evidenčný stav nezodpovedá stavu právneho, nakoľko podľa jeho názoru sa stal vlastníkom danej časti parcely najneskôr vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že spĺňa všetky zákonné predpoklady pre vznik vlastníckeho práva vydržaním, a to a) dobromyseľnosť, že mu časť dotknutej parcely patrí, keďže ju dlhé roky užíval a jednalo sa s ním ako s vlastníkom tejto časti parcely, b) uplynutie 10-ročnej vydržacej doby, k čomu došlo najneskôr dňa 01.01.1992, keď bolo do právneho poriadku prinavrátené vydržanie, pričom počas celej predchádzajúcej doby (1960-1992) bol preukázateľne dobromyseľný, že mu nehnuteľnosť patrí, c) daná časť parcely je nehnuteľnosť, a teda spĺňa podmienku spôsobilého predmetu vydržania. Súd konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Argumentoval tým, že žalobca nespĺnil ani jednu z podmienok vydržania vlastníckeho práva. Namietal tvrdenú dobromyseľnosť, táto nemôže vychádzať z jeho subjektívneho presvedčenia, že mu vec patrí. Konštatovanie žalobcu o tom, že pri kúpe bol predávajúci poučený o tom, že hranice pozemku siahajú tak, ako je to vyznačené v priloženej mape, je nedostatočné. Predseda nie je osobou, ktorá by hodnoverným spôsobom mohla preukazovať hranice pozemku. Žalobca užíva viac ako nadobudol na základe kúpnej zmluvy. O tom, že nie je dobromyseľný svedčí aj skutočnosť, že viackrát sa snažil od žalovaného odkúpiť spornú časť pozemku, avšak predaj nebol schválený. Do konania na strane žalovaného vstúpil intervenient, s odôvodnením, že prístupová komunikácia slúži nielen jemu, ale aj ďalším vlastníkom susediacich nehnuteľností ako prístupová komunikácia k ich nehnuteľnostiam.

V priebehu konania pôvodný žalobca zomrel, súd v konaní pokračoval s jeho dedičmi a pripustil zmenu žaloby v znení: „Časť pozemku registra A., parcelné číslo XXXX/X, o výmere 1.025 m², druh pozemku: orná pôda, zapísaného na LV č. XXXXX vydanom Okresným úradom Bardejov pre katastrálne územie Bardejov, obec Bardejov, okres Bardejov, označená ako novovytvorený pozemok registra D., parcelné číslo XXXX/X, o výmere 215 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorcia podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, vyhotoveného dňa 16.04.2019 H.. V. O. GEOPLÁN, IČO: 517 475 45 a úradne overeného Okresným úradom Bardejov dňa 02.05.2019, pod číslom G1-281/2019, ktorého kópia je súčasťou tohto rozsudku, patrí do dedičstva po zomrelom V. S., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. XXXX/XX, O..“

Z vykonaného dokazovania, výsluchov žalobcov, svedkov, výpisov z pozemkovej knihy, listov vlastníctva, kúpnej zmluvy, ohliadky na mieste samom, mal súd prvej inštancie za zistené, že právny predchodca žalobcov, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, bol zapísaný ako vlastník parciel registra „C“ č. XXXX o výmere 909 m², záhrady a č. XXXX o výmere 229 m², zastavané plochy a nádvorcia a rodinného domu súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele č. XXXX, čo je zrejme z LV č. XXXXX, k.ú. O., obec O., okres O.. Súd mal tiež preukázané, a to z fotokópie originálu LV č. XXXX (k evid. listu č. XXX, položka vykonaných zmien č. XXX/XX), že pokiaľ ide o parcely vo vlastníctve právneho predchodcu žalobcov č. XXXX o výmere 229 m², zastavané plochy, na ktorej je zároveň postavený rodinný dom a č. XXXX o výmere 909 m², záhrady, ide o pôvodné mpč. parcely XXXX, XXXX/X - XXX/XX, zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX. Z označenej pozemkovoknižnej vložky č. XXXX, k.ú. O., z časti A. Majetková podstata, ktorej súčasťou boli parcely číslo XXXX, dom čp. XXX, dvor Za novým mlynom o výmere 170 m² a číslo XXXX/X, záhrada Za novým mlynom, o výmere 631 m², mal súd (z časti B. Vlastníctvo) preukázané vlastníctvo týchto parciel v prospech právneho predchodcu žalobcov (V. S.). Súd mal tiež preukázané, že právny predchodca žalobcov nadobudol k označeným parcelám vlastnícke právo na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 03.03.1960 medzi ním ako kupujúcim a predávajúcimi (Q. B., rod. V., Q. Q., rod. V., U. V., rod. V. a X. Z., rod. V.), ktoré týmto na neho previedli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným v pozemkovoknižnej vložke obce O. č. XXX.

Podľa tejto kúpnej zmluvy súd prvej inštancie mal za preukázané, že na LV č. XXXXX, k.ú. O. je zapísané vlastníctvo žalovaného vo vzťahu k parcele registra „E“ č. XXXX/X o výmere 1025 m², orná pôda, ktorá vznikla, tak ako to vyplýva z registra obnovenej evidencie pozemkov, z pôvodnej mpč. XXXX/X, zapísanej v pozemkovoknižnej vložke č. XX, k.ú. O., pod bežným číslom XX s označením „Poľná cesta Za novým mlynom“, o výmere 2493 m². Skutočnosť, že v prípade parcely A. č. XXXX/X ide o parcelu C-KN č.

XXXX nebola sporná a navyše táto totožnosť vyplýva z kópie katastrálnej mapy na parcelu č. XXXX zo dňa 21.10.2014 a z kópie mapy určeného operátu na parcelu č. XXXX/X, pričom totožnosť parcely mal súd preukázanú aj z oznámenia žalovaného o nevyhovení žiadosti právneho predchodcu žalobcov na odkúpenie prístupovej cesty k rodinnému domu ako časti parcely E-KN č. XXXX/X, resp. C-KN č. XXXX. Žalobcami tvrdené vydržanie sporného pozemku mal súd prvej inštancie za nepreukázané. Uviedol, že právny predchodca sa stal vlastníkom parciel č. XXXX o výmere 170 m² a č. XXXX/X o výmere 631 m² za kúpnu cenu 49.000,- Kčs, a to na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 03.03.1960 medzi ním ako kupujúcim a predávajúcimi Q. B., rod. V. a spol. Zo zmluvy nepochybne vyplýva, že išlo o časť nehnuteľností zapísaných v pozemkovoknižnej vložke obce O. č. XXX, ktorá bola označená v inžinierskom pláne. Z tejto zmluvy tiež vyplynulo, že predávajúce prehlásili, že nehnuteľnosti sú ich vlastníctvom na základe zmluvy uzavretej s X. V. dňa 28.04.1955. Pritom z pozemkovoknižnej vložky č. XXX, k.ú. O. bolo zjavné, že X. V. so ženou boli vlastníkami parcely číslo XXXX, dom čp. XXX a dvor Za novým mlynom o výmere 170 m² a parcely číslo XXXX/X, záhrada Za novým mlynom, o výmere 631 m². Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že predávajúci pri uzavretí kúpnej zmluvy s právnym predchodcom žalobcov mali tvrdiť skutočnosti týkajúce sa nehnuteľnosti, ktorú nadobúdala kúpnu zmluvou, nemohla založiť dobromyseľnosť právneho predchodcu žalobcov. Právny predchodca žalobcov kupoval nehnuteľnosti na prelome 50-tych a 60-tych rokov minulého storočia, teda v období, keď už pre bežného človeka nebola negramotnosť vlastná. Právny predchodca žalobcov, a to s ohľadom na obsah zmluvy a pripojený geometrický plán musel vedieť čo a koľko kupuje. Skutočnosť, že začal užívať niečo, čo fakticky nekúpil, nemôže znamenať jeho poctivosť. V tomto smere podľa názoru súdu neobstojí ani tvrdenie žalobcov o tom, že V. predali ich právnemu predchodcovi pozemok s oplotením tak, ako tvrdili, že im patrí. Predložená fotodokumentácia toto tvrdenie nedosvedčuje, nakoľko pozemok žalobcov je oplotený v stave nezahŕňajúcom rozsah spornej časti parcely. Neobstojí ani tvrdenie, že žalobcovia tak učinili na požiadanie družstevníkov, aby títo vedeli prechádzať v danom úseku poľnohospodárskymi strojmi. Domnienky družstevníkov o tom, komu vec patrí, tiež nesvedčia o dobromyseľnosti právneho predchodcu žalobcov. Svedkovia, ktorí boli v konaní vypočutí potvrdili síce, že boli v domnení, že prístupová cesta vedúca k rodinnému domu patrí žalobcom, išlo však o svedkov, ktorí mohli len reprodukovať vzhľadom na svoj vek to, čo im niekto odovzdal, respektíve vnímať len užívacie pomery žalobcov a ich právnych predchodcov. Súd uviedol, že obsah právneho titulu (kúpnej zmluvy) a s ním spojeného geometrického plánu hovorí v tomto smere jasnou rečou, a to že právny predchodca žalobcov nemohol byť dobromyseľný, že kúpou bola na neho prevedená aj sporná časť parcely. Tá v zmluve ani v grafickej časti nebola obsiahnutá. Ani hranice vytvorené v prírode nemôžu podľa súdu prvej inštancie podporovať tvrdenie žalobcov o dobromyseľnosti ich právneho predchodcu. Navyše výmera spornej parcely 215 m² nie je zanedbateľná oproti rozsahu vlastníctva právneho predchodcu žalobcov, ktorý predstavuje 1 138 m². Nejde ani o pozemok v neprehľadnom teréne, ktorý by bolo možné len s ťažkosťami identifikovať. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Pri právnom posúdení odkázal na ustanovenie Občianskeho zákonníka - § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 3, 4. V dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že v priebehu konania vyslovil síce predbežný právny názor opierajúci sa o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019, napokon dospel k záveru, že na daný prípad nie je možné závery z tohto rozsudku subsumovať pod situáciu, ktorú právne riešil Najvyšší súd. V danom prípade nešlo o zabudnutú parcelu, ktorá by tvorila kompaktný oplotený celok s ostatným zvyškom kúpených nehnuteľností. V prejednávanej veci išlo o časť pozemku - spornú časť parcely, ktorá v kúpnej zmluve uvedená nebola, a z dôkazov, ktoré vykonal, táto nebola ani vlastníctvom právnych predchodcov žalobcov (rodiny V.), pretože bola vo vlastníctve žalovaného.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc z pomeru úspechu k neúspechu vo veci. O trovách intervenienta rozhodol podľa § 257 CSP, majúc za to, že uvedené zákonné ustanovenie je dôvodné aplikovať vzhľadom na charakter sporu. Podpora intervenienta nemala zásadný význam.

O separátnych trovách intervenienta rozhodol podľa § 256 ods. 2 CSP z dôvodu, že pojednávanie 31.01.2020 bolo zmarené z dôvodu na strane žalobcov, ktorí až na pojednávaní toho dňa predložili geometrický plán, ktorý bol overený 02.05.2019. Najneskôr 03.05.2019 mohli disponovať žalobným návrhom v súlade s identifikáciou parciel, čo však urobili až 31.01.2020.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku. Poukázali na to, že predmetom sporu je určenie vlastníckeho práva k časti pozemku Registra E KN parc. č. XXXX/X o výmere 1 025 m², orná pôda zapísaného na LV č. XXXXX, pre kat. územie O. o výmere 215 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvorí. V žalobe pôvodný žalobca tvrdil, že nadobudol kúpou aj časť pozemku, ktorú počas celej doby užíval

ako vlastnú, a preto považoval evidenčný stav podľa katastra nehnuteľností za rozporný so skutočným právnym stavom. Pôvodný žalobca, ako aj žalobcovia, ako jeho právni nástupcovia v tomto konaní tvrdili a dokazovali nadobudnutie vlastníckeho práva k časti pozemku vydržaním. Právny predchodca žalobcov bol dobromyseľný vo vzťahu k časti pozemku, ktorú užíval od prelomu rokov 1959-1960 spolu s ostatnými pozemkami ako jeden celok a prípadný právny omyl bol objektívne ospravedliteľný, a preto právny predchodca žalobcov s ohľadom na všetky okolnosti bol oprávneným držiteľom časti pozemku. Žalobcovia mali za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je prekvapivé, nakoľko na pojednávaní 31.01.2020 uviedol svoj predbežný právny názor, konštatujúc, že sa stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z uznesenia 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019. Nakoniec spomínané rozhodnutie súd prvej inštancie nezohľadnil. O zmene právneho názoru neboli strany sporu informované, naopak vychádzali z prezentovaného predbežného právneho názoru súdu. Rozhodnutie súdu je tak prekvapivé, prekvapivosť je pri aplikácii práva nežiaducim javom, čím došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces. Žalobcovia uviedli, že považujú za nesporné, že ustanovenie § 130 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka definuje vyvrátiteľnú právnu domnienku oprávnenosti držby. Podľa žalobcov nadobúdateľ svoju dobrú vieru nemusí ani preukazovať, lebo v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 in fine Občianskeho zákonníka) je na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, aby túto domnienku vyvrátil. V tejto súvislosti odkázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/102/2017. Podľa žalobcov žalovaný a intervenient na strane žalovaného v tomto konaní nepredložili akékoľvek dôkazy, ktoré by vyvrátili zákonnú domnienku oprávnenosti držby časti pozemku, a preto platí skutočnosť predpokladaná zákonnou domnienkou podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Záver o vyvrátiteľnej právnej domnienke o oprávnenosti držby je pri posudzovaní vydržania nepochybne aplikovateľný aj na prejednávajúcu vec. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keďže v konaní neboli prezentované dôkazy, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť právnu domnienku podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, platí skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiteľná domnienka, a teda že držba právneho predchodcu žalobcov bola oprávnená rovnako ako držba samotných žalobcov. Opačné skutkové zistenia súdu bez vykonania dôkazu v tomto smere sú nesprávnym skutkovým zistením súdu, a takýto postup súdu je arbitrárny. Podľa žalobcov vykonané dokazovanie potvrdilo dobromyseľnosť držby časti pozemku. Jednoznačne z neho vyplynulo, že pozemok užívaný pôvodným žalobcom začínal na vzdialenosť 1,5 - 2 metre od ďalšieho pozemku, keďže takáto šírka bola v tom čase potrebná na prejazd vozu ťahaného koňmi. Na časti pozemku sú dlhodobo postavené stavebné konštrukcie, zasadené stromy, o ktoré sa starala rodina žalobcov. Zároveň jediný prístup k domu žalobcov, ako aj na terasu bytu, záhradu v kopci je možný len cez časť pozemku, a takto bol prístup vykonávaný od roku 1959. Výmera časti pozemku 215 m² predstavuje len 18,9 % výmery pozemkov zapísaných na LV č. XXXXX, ktoré sú oplotené vo vlastníctve žalobcov aj podľa katastra nehnuteľností, pričom všetky tieto pozemky boli užívané aj rodinou, ktorá predala tieto pozemky pôvodnému žalobcovi. Žalobcovia poukázali aj na tvar časti pozemku, ktorá v celej hranici dopĺňa kompaktný tvar pozemku žalobcov a zároveň ponecháva priestor pre poľnú cestu historicky používanú. Prípadným predĺžením hranice časti pozemku by došlo k jej napojeniu na hranicu pozemku parc. č. XXXX/X a vznikol by obvyklý kompaktný tvar skupiny susediacich pozemkov v krajine. Skutočnosť, že právny predchodca žalobcov nadobudol pozemok, ktorý užíval v rovnakom rozsahu ako predávajúci potvrdili svedkovia pri ohliadke na mieste samom, a tento rozsah bol dlhodobo rešpektovaný všetkými susedmi, ako aj poľnohospodármi užívajúcimi susednú poľnú cestu. Podľa žalobcov pomer výmery užívaného pozemku oproti výmere uvedenej v kúpnej zmluve, ako aj rovnomerný tvar užívaného pozemku a výškovo členitý charakter pozemku nespôsobil stratu dobromyseľnosti a oprávnenosti držby na strane právneho predchodcu žalobcov. Zistenia súdu prvej inštancie o nedobromyseľnosti právneho predchodcu žalobcov sú preto nesprávne.

Nesprávne je podľa žalobcov aj rozhodnutie o separátnych trovách intervenienta. Na pojednávaní z 31.01.2020 súd prvej inštancie prezentoval svoj predbežný právny názor, že sa v danom prípade stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z uznesenia 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019. Uvedené pojednávanie bolo preto pre ďalší postup súdu a strán v konaní potrebné, a nie je preto v súlade s CSP, aby trovy intervenienta na takomto pojednávaní znášali žalobcovia. Žalobcovia preto žiadali, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že rozhodne, že časť pozemku registra E KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 1 025 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na LV č. XXXXX vydanom Okresným úradom Bardejov pre katastrálne územie Bardejov, obec Bardejov, okres Bardejov označená ako novovytvorený pozemok registra C KN, parc. číslo XXXX/X, o výmere 215 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorcia podľa geometrického plánu č. XX/XXXX, vyhotoveného dňa 16.04.2019 Ing. V. O. GEOPLÁN, IČO: 51 747 545 a úradne overeného Okresným úradom Bardejov dňa 02.05.2019, pod číslom G1-281/2019, ktorého kópia je súčasťou rozsudku, patrí do dedičstva

po zomrelom V. S., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. XXXX/XX, O.. Žalobcovia 1 až 9 majú voči žalovanému právo na náhradu trov prvoinštančného konania v plnej výške. Žalobcovia 1 až 9 majú voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Intervent na strane žalovaného nemá voči žalobcom 1 až 9 právo na náhradu separátnych trov na základe jeho návrhu zo dňa 03.02.2020.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobcovia v odvolaní neuviedli žiadne okolnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne nevysporiadal. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne odôvodnené. Toto rozhodnutie považuje za vecne a zákonne správne a je potrebné, aby odvolací súd rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými osobami (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie rozhodnutiu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania, ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať rozsudok z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 19.10.2021 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že odvolanie dôvodným nebolo.

5. Odvolacia argumentácia žalobcov, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie, bola založená na tvrdení o tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, na tvrdení o nesprávnom skutkových zistení, a nesprávnom právnom posúdení. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení jeho rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument o opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

6. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

7. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k tomu vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci (to ako súd viedol spor), znemožňujúca strane realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti aktívnej účasti na konaní.

Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na faktickú meritórnu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesenie z 13.08.2018, sp.zn. 4Cdo 104/2018).

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu, listinami zaznamenávajúcimi v konaní realizované dôkazy, a z nich, na ich základe zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením, má odvolací súd za to, že procesný postup súdu prvej inštancie nevykazuje vady, existencia ktorých by mohla zodpovedať tvrdeniu žalobcov o porušení ich práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie z dokazovania

riadne zistil skutkový stav rozhodujúci pre posúdenie veci. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmý vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym záverom, ku ktorému dospel. Súd prvej inštancie dal napriek rozsiahlosti rozhodnutia jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne sformulované vysvetlenie dôvodov rozhodnutia. Je zrejmé, že sa zaoberal všetkými tvrdenými skutočnosťami a dôkazmi, ktoré mu strany sporu k tvrdeným skutočnostiam predložili, správne ich v jednotlivosti aj vzájomnej súvislosti vyhodnotil a dospel tak ku správne, presvedčivému právnemu záveru.

Na týchto správnych záveroch sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia, pre ktoré bola žaloba zamietnutá (387 ods. 2 CSP), a preto k odvolacím námietkam len na zdôraznenie správnosti dodáva:

10. Žaloba je, čo sa týka obsahu, úkonom, ktorým žalobca vymedzuje subjekty, predmet a obsah žalobou začatého konania. Právom žalujúcej strany je, vyplýva to z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho tvrdého práva na súde. Žalobou môže uplatniť skutočnosť, s ktorými hmotné právo spája právny význam, to či bude v spore úspešnou závisí od toho, či sa štruktúra príčin a následkov, ktoré pokladá za skutkový dôvod svojho nároku, zhoduje so štruktúrou príčin a následkov, ktoré upravuje zákon a od toho, či tvrdené skutočnosti preukáže.

11. Žalobcovia, resp. ich právny predchodca, podali na súd žalobu, ktorou sa domáhali určenia, že sú vlastníkami nehnuteľnosti, ktorú identifikovali žalobným petítom, tvrdiac, že došlo k vydržaniu vlastníctva.

12. Vydržanie je inštitútom založeným na dlhodobom vykonávaní obsahu práva v dobrej viere a predpoklade, že toto dlhodobo vykonávané právo existuje. V prípade držby veci sa vykonáva obsah vlastníckeho práva a držba veci je držbou tohto práva.

13. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

14. Z prvej vety citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že kritériom rozlíšenia medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je dobrá viera držiteľa, ktorá sa posudzuje objektívne, čo vyplýva z formulácie „so zreteľom na všetky okolnosti“, nie subjektívne v zmysle vlastného presvedčenia držiteľa o tom, že mu vec alebo právo patrí, v tomto zmysle subjektívna predstava držiteľa nerozhoduje.

15. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé (Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesenie z 28.10.2020 sp.zn. 6Cdo/169/2020).

Dobrá viera musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú je možné s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať od každého subjektu práva mal, alebo mohol mať pochybnosti, že plocha (výmera) držaných pozemkov zodpovedá ploche uvedenej v kúpnej zmluve. Ak bolo v kúpnej zmluve presne uvedené čo je predmetom kúpy (pozemky boli špecifikované podľa parcelných čísel a v znaleckom posudku boli uvedené aj ich presné výmery), mohli držiteľia pri zachovaní náležitej opatrnosti zistiť, že užívajú pozemok vo väčšej výmery. Nič na tom nemení skutočnosť, že držiteľia boli snáď subjektívne presvedčení, že pozemok im patrí; k tomu, aby boli splnené podmienky oprávnenej držby je potrebné, aby boli v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam (Najvyšší súd Českej republiky sp. zn. 22Cdo1848/98 z 09.03.200).

16. Vychádzajúc z názorov autorít uvedených v prechádzajúcom bode, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, je možné posúdiť aj relevantnosť odvolacej argumentácie žalobcov tvrdiacich, že v prejednávanej veci uniesli bremeno tvrdenia a bremeno dôkazné o tom, že ich právny predchodca dobromyseľne vydržal spornú časť pozemku v rozhodnom čase s akcentom na jeho tvar a to, že výmera spornej časti pozemkov (215 m²), predstavuje len 18,9% výmery pozemkov zapísaných na LV č. XXXXX zdôrazňujúc, že nadobúdateľ svoju dobrú vieru nemusel preukazovať, lebo v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená a je na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, aby túto domnienku vyvrátil.

17. V prvom rade je potrebné uviesť, že síce platí, ako uviedli žalobcovia, že dobrá viera sa nedokazuje, keďže ide o vnútorné presvedčenie danej osoby, súčasne však platí, že je rozhodujúce to, že tvrdená dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi externými skutočnosťami, prostredníctvom ktorých sa

vnútorné presvedčenie prejavuje navonok. Povinnosť tvrdenia a preukázania okolností, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním. (Najvyšší súd Českej republiky rozsudok z 31.03.1998, sp.zn. 3Cdon/395/96).

18. Odvolací súd má za správny názor súdu prvej inštancie o tom, že existencia okolností svedčiacich o existencii dobrej viery právneho predchodcu žalobcov pri nadobudnutí spornej časti pozemku nebola preukázaná, logike a správnosti úsudku v tomto zmysle zodpovedá hodnotenie samotného obsahu kúpnej zmluvy s pripojeným geometrickým plánom, z ktorých vyplynulo, že právny predchodca žalobcov nemohol byť dobromyseľný, že kúpou bola na neho prevedená aj sporná časť parcely, táto dobromyseľnosť nemohla byť založená len na základe tvrdenia predávajúcich, resp. domnienky a tvrdeniach o reálnom rozsahu užívania iných osôb nekorešpondujúcich ani s fotodokumentáciou oplotenia pozemku, ktoré nezahŕňa rozsah spornej parcely (bod 73 rozsudku).

Ak, ako uviedol súd prvej inštancie, obsah zmluvy so spojeným geometrickým plánom „hovorí jasnou rečou“ znamená to, že so zreteľom ku všetkým objektívnym okolnostiam nemohol byť právny predchodca žalobcov v dobrej viere, že mu patrí aj tá časť pozemku, ktorú právne nenadobudol.

19. Pokiaľ žalobcovia argumentovali tým, že súd neaplikoval záver o vyvrátenej právnej domnienke oprávnenosti držby, to že neboli prezentované dôkazy spôsobilé vyvrátiť právnu domnienku podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je potrebné uviesť že táto domnienka platí iba vtedy, pokiaľ sa žalovanému nepodari preukázať neoprávnenosť držby (B. Petr, Vydržaní v českém právu, C.H.Beck, Praha, 2002, strana 63).

20. Neoprávnenosť držby bola dôkazmi preukázaná, na čo súd prvej inštancie poukázal (bod 74, 75 rozsudku) a na tieto závery odvolací súd odkazuje, majúc za to, že odvolacia argumentácia, ktorá mala zakladať odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ bola bez relevancie.

21. Žalobcovia taktiež namietali prekvapivosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorá mala spočívať v tom, že súd prvej inštancie zaujal opačný názor, než aký prezentoval v rámci predbežného právneho názoru, keď mal uviesť, že sa stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019, a napokon rozhodol inak, čím malo byť porušené právo žalobcov na spravodlivý proces.

22. Ustanovením § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku je súdu uložené uviesť predbežné právne posúdenie veci, zmyslom ktorého je, ako vyplýva z komentára k predmetnému zákonnému ustanoveniu (Civilný sporový poriadok Komentár C.H.Beck, 2016, str. 672), zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie prekvapivých súdnych rozhodnutí. Z komentára tiež vyplýva to, že súd nie je formulovaným záverom z predbežného právneho posúdenia striktnie viazaný, ak sa chce od neho odchyliť, s odklonom sa má v dôvodoch rozhodnutia vysporiadať.

23. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na pojednávaní, ktoré prejednanie veci nariadil na deň 31.01.2020, skutočne uviedol, že „sa stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z uznesenie 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019, čo je potrebné považovať za vyslovenie jeho predbežného právneho názoru“ na čo žalobca nereagoval, reagoval len žalovaný a intervenient, v rozsudku však súd prvej inštancie zdôvodnil z akého dôvodu predbežný právny názor korigoval (bod 74 rozsudku), čo bolo dôsledkom posúdenia zistených konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci.

Nie je tak možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý súdny proces v tejto situácii. Vzhľadom na to, že § 181 ods. 2 je odrazom práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného článkom 36 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je súčasťou nie len slovenského, ale aj českého právneho poriadku, je prilihavý názor vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 148/02) k článku 36 ods. 1 Listiny, podľa ktorého ... „samotné porušenie procesných pravidiel stanovených procesnými právnymi predpismi ešte nemusí samo o sebe znamenať porušenie práva na spravodlivý proces. V prípade subjektívneho práva na súdnu ochranu je totiž potrebné vždy skúmať ako porušenie procesných predpisov ukrátilo jednotlivca v možnosti uplatňovať jednotlivé procesné práva a konať procesné úkony, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre jednotlivca priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej.“

24. Vychádzajúc z uvedeného, nedospel odvolací súd k záveru o tom, že by odklon súdu od názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z uznesenia 4Cdo/120/2019 z 27.08.2019 mal viesť k porušeniu

práva žalobcov, právne zastúpených, na spravodlivý proces. Stranám sporu bol navyše následne daný dostatočný priestor na reakciu k tvrdeniam a dôkazom protistrany, listinné dôkazy a písomnosti žalovaného a intervenienta boli žalobcom cestou ich právneho zástupcu zaslané, čím bola daná možnosť na tieto procesne zákonom upraveným postupom reagovať. Žalobcami tvrdený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nebol daný taktiež.

25. Žalobcovia namietali aj správnosť výroku V., ktorým súd priznal intervenientovi na strane žalovaného voči nim nárok na náhradu separátnych trov tvrdiac, že na pojednávaní súd prezentoval svoj predbežný právny názor a preto bolo pojednávanie potrebné pre ďalší postup súdu a strán.

26. Zo spisu vyplýva, že dôvodom odročenia pojednávania nariadeného na deň 31.01.2020 bolo to, že žalobcovia nepredložili súdu včas nový geometrický plán k čomu sa zaviazali na pojednávaní 01.04.2019, na čo ich súd upozornil listom z 20.01.2020. Geometrický plán doložili v deň pred pojednávaním, 30.01.2020, s návrhom na úpravu žalobného petitu. A v tejto situácii právny zástupca intervenienta namietal nekorektnosť tohto postupu so žiadosťou o poskytnutie lehoty, aby sa k listinnému dôkazu a návrhu na pripustenie zmeny žaloby mohol vyjadriť, bola požiadavka intervenienta na priznanie nároku na náhradu trov - separátnych trov dôvodná, nakoľko zo strany žalobcov došlo k porušeniu procesnej povinnosti, v dôsledku ktorej intervenientovi vznikli trovy, ktoré by inak vzniknúť nemuseli.

27. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd, majúci za to, že žiadny z odvolacích dôvodov tvrdených žalobcami nebol daný, rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Správnemu rozhodnutiu vo veci samej zodpovedajú aj súvisiace výroky o nároku na náhradu trov konania.

28. V odvolacom konaní žalobcovia úspešní neboli, naopak fakticky úspešný bol žalovaný, s podporou intervenienta, ktorým v zásade vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že k odvolaniu sa vyjadril stručne len žalovaný, nárok na náhradu odvolacích trov neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd preto vychádzal z článku 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 v spojení s § 369 ods. 1 o priznaní nároku na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške trov za situácie, keď úspešnému účastníkovi žiadne trovy nevznikli, by bolo nie len zjavne nielen nerozumné, ale aj v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného konania.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.